

KITEE [29] Muljulan kalmisto

Historiallisen ajan ortodoksikalmisto, lk. 1

Kylä: Muljula

Tila: 1:31

Peruskartta: 4214 10 SUOPARSAARI

Koordinaatit: keskikoord. x= 6896 07, y= 4498 94, z= n. 90-100 (pohjoispää: x= 6896 14, y= 4498 92, itäpää: x= 6896 06, y= 4499 01)

Tutk. J. Maukonen, inventointi 1877
Petro Pesonen, tarkastus 1996

Tarkastus 1996:

Muljulan ortodoksikalmisto sijaitsee Kiteen luterilaisesta kirkosta n. 12 km luoteeseen, Muljulasta Rasisaloon johtavan tien länsipuolella, korkealla mäellä, jolta avautuvat näköalat Vanhahovin peltojen yli Oriveteen liittyvälle Hovinlammelle, jossa pesivät mm. laulujoutsenet. Kalmisto on merkitty peruskarttaan muinaisjäänös-merkillä. Kalmisto tarkastettiin ja siitä piirrettiin hyvin skemaattinen yleiskarttaluonnos 8.9.1996. Tarkastamassa olivat allekirjoittaneen lisäksi FK Taisto Karjalainen ja HuK Raija Ylönen.

Varsinainen kalmistoalue levittäytyy mäen päälle n. 60 x 20 m suuruisena alueena, jonka koillispuolelle laskeutuu jyrkkä rinne ja lounaispuolella taas on peltoja. Tämä alue on osin rajattu kiviaidoin kolmelta suunnalta. Yhtenäistä aitaa on Vanhahovin pelloille päin, tämä aita on n. 0,5 m korkea ja siinä on selvästi myös pellolta myöhemmin kerättyjä kiviä. Pohjoiskoillisivulla on lyhyt pätkä lähes täysin hävinnyttä kiviaitaa; sen ja pitkän aidan välillä jyrkässä luoteisrinteessä on myös pätkä kiviaitaa - täällä suhteellisen hyvin säilynyttä. Pitkää pellonvierusaitaa jatkaa edelleen luoteeseen päin kiviaitoja, jotka lienevät suurelta osin oikeastaan peltorauniota.

Kiviaitauksen sisällä oli havaittavissa useita (hauta)kuoppia, joista yksi varsin suuri ja syvä, mahdollisesti romahtanut ns. kammiohautaus. Alueella on kaksi hautakiveä, joista toinen on pystyssä kalmistoalueen keskellä ja toinen yhden hautakuopan päässä vinoittain pystyssä alueen länsilaidalla. Koillisosassa on pieni, n. 1 x 2 m suuruinen kiviladelmä, mahdollisesti osa jotain rakennetta. Kiviaitauksen ulkopuolella, luoteeseen päin, on kaksi kiviröykkiötä, kooltaan n. 3-4 m ja korkeudeltaan ehkä 60 cm. Ne ovat kiven- ja maansekaisia.

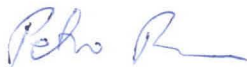
Kiteen ja Rääkkylän historiassa todetaan, että Muljulan kylä periytyy 1500-luvulle, mutta läänitysaikana 1650-luvulla siitä muodostettiin hovileirin keskus, josta hallittiin Rääkkylää. Muljulan hovileiri muodostettiin todennäköisesti kuudesta savusta, jotka olivat jääneet autioksi ortodoksiväestöltä muuttoliikkeen aikana. Muljulan ensimmäisenä asukkaana taas mainitaan

Marke Iivananpoika Muljunen.¹ Ortodoksiväestön suhteen Muljula on ollut keskeisintä seutua Kiteen ja Rääkkylän alueella ainakin 1700-luvulta lähtien ja lienee sitä vielä nykyäänkin.²

Suomen Muinaismuistoyhdistyksen kihlakuntakertomuksessa Kiteen pitäjistä,³ todetaan siellä olevan kahdeksan *venäläistä kalmistoa*, joiden paikka on tarkemmin tiedossa. Muljulan kalmistosta kerrotaan näin: "Sitäpaitsi on yksi kalmisto lähellä Muljulan kestikievaria, maantien itäpuolella, talollisten Pekka Musikan ja Adam Pakarisen yhteisesti omistamalla maalla, n:rot 1 ja 4 Muljulan kylää. Seurakunnassa jällellä olevat kreikanuskoiset asukkaat hautaavat nykyään vielä tähän ruumiinsa, jotka kreikkalainen pappi Liperin Taipaleelta käy siunaamassa." Nähtävästi kyseessä on juuri Muljulan kalmisto, ja kalmistoon on siten haudattu vielä 1800-luvun lopussa (em. tieto on vuodelta 1877).

Muljulan kalmistoa on pidetty kunnossa ilmeisesti paikallisin voimin niittämällä aluskasvillisuutta. Selkeärajainen alue luo hyvät edellytykset alueen suojelulle ja mahdollisille hoitotoimenpiteille. Varsinaisen kalmiston ulkopuolella olevien kiviröykkiöiden ajoitus ja tarkoitus tulisi kuitenkin selvittää arkeologisin kaivauksin.

Helsingissä 18.11.1996

Petro Pesonen, FM

Liitteet: peruskarttaote 1:20000
yleiskarttaluonnos

¹ Pekka Kauppinen: Kiteen ja Rääkkylän historia. Pitäjä rajojen mailla. Jyväskylä 1994. Sivut 92-103.

² Kari Pitkänen: Ortodoksit - kiteeläinen vähemmistö. Teoksessa Pitäjä rajojen mailla, sivut 219-229. Jyväskylä 1994.

³ J.Maukonen, Suomen Muinaismuistoyhdistyksen Aikakauskirja IV (1879).

Ote peruskartasta 4214 10 SUOPARSAARI (1:20000). Kitee [29] Muljulan kalmisto merkitty punaisella värillä.

4498

4499

4500

KITEE 29 MULJULAN KALMISTO

Yleiskarttaluonnos, ei mittakaavaan
Piirt. Petro Pesonen 1996

KIVIAITAA

(HAUTA)KVOPPIA

KATKOVIIVAIN MERKITYT EPÄSELVIÄ

